

Asia: VM/1709/00.01.00.01/2016 VM098:00/2016

Lausuntopyyntö julkisen hallinnon tiedonhallinnan sääntelyn kehittämistä selvittäneen työryhmän raportista

Yleiset kommentit raportista

Yleiset kommentit raportista

Tiedonhallintaa koskevan lainsäädännön uudistaminen ja yhtenäistäminen on tarpeellista. Uudistaminen tulee tapahtua tiedonhallinnan lähtökohdista.

Kommentit raportin 5 luvusta

Kommentit osasta 5.1 Tiedonhallintaa koskevan sääntelyn soveltamisaloista

Jatkovalmistelussa huomioitava kuntien mahdollisuus hallita ja määrätä omien tietoaineistojensa elinkaarta ja laatua.

Kommentit osasta 5.2 Tiedonhallinnan suunnittelu ja kuvaaminen

Suunnittelu-, arviointi- ja kuvaamisvelvollisuuksien yhdenmukaistaminen tärkeää, jotta saadaan kevennettyä hallinnollista taakkaa.

Kommentit osasta 5.3 Tietoturvallisuus

Salassa pidettävien asiakirjojen luokittelu tärkeää. Luokittelu ja käsitteet sekä niiden käyttö ja sisältö tulee määritellä erittäin selkeästi lainsäädännöllä.

Kommentit osasta 5.4 Tietoaineistojen muodostaminen ja vastuut

Viranomaisten yhteistyötä edistettävä mahdollisimman joustavalla tietojen luovuttamisella. Rinnakkaisten tietoaineistojen muodostamisen vähentäminen on tärkeä tavoite.

Kommentit osasta 5.5 Tietojen ja tietojärjestelmien yhteentoimivuus

Julkishallinnon tietojärjestelmien yhteentoimivuus- ja toiminnallisuusvaatimuksista tulee säätää yleislaissa.

Kommentit osasta 5.6 Tietoaineistojen julkisuus ja salassapito

Salassapitoa koskevat määräykset tulee olla selkeitä, koska salassapitosäätely on poikkeus perusoikeutena säädetyistä asiakirjajulkisuudesta.

Kommentit osasta 5.7 Tiedonsaanti asiakirjoista ja tietoaineistoista

Tietopyyntöjä koskeva menettely ja muutoksenhakua koskevat säännökset tulee olla mahdollisimman selkeitä erityisesti tiedonluovuttajan näkökulmasta. Lainsäädännöllisesti pitää mahdollistaa nopea ja selkeä tiedonsaanti- ja luovutusprosessi.

Kommentit osasta 5.8 Tietoaineistojen säilyttäminen ja arkistointi

Kansallisarkiston rooli vain asiakirjallisen tiedon säilyttäjänä asettaa kysymyksen siitä, miten jatkossa järjestetään kehittäminen, kouluttaminen ja ohjeistus. Kysymys on siitä, mikä taho ohjaa jatkossa kuntien asiakirjahallintoa.

Arkistonmuodostus- tai tiedonohjausuunnitelmat toimivat käytännön työkaluina asiakirjahallinnon arjessa ja parhaimmillaan toimivat prosessikuvauksina.

Työryhmän raportin sivulla 142 kohdassa 4 mainitun arkistovastaavan roolia ja vastuuta pitäisi selkiyttää, sekä mahdollisesti määritellä jonkinlaiset kelpoisuusvaatimukset.

Työryhmän raportin sivulla 143, kohta 5, on epäselvä. On epäselvää, tarkoitetaanko raportissa sitä, että kaikki määräajan säilytettävä (säilytysaika on loppunut) aineisto siirretään Kansallisarkistolle arkistoitavaksi ja pysyvästi säilytettävä aineisto jää kuntaan. Säilytysajan sijaan pitäisi puhua asiakirjan käyttöajasta.

On kannatettavaa, että säilyttämiseen liittyvistä metatiedoista, arkistointikriteereistä yms. säädetään laissa. Tämä selkeyttää kokonaistilannetta huomattavasti. Myös pyrkimys yhteiseen sähköiseen arkistoon on kannatettava. Kuitenkin, jos pysyvästi säilytettävä aineisto jää kunnille, tulee kuntien kehittää omia sähköisiä arkistointiratkaisujaan. Raportin keskeinen johtopäätös siitä, että asiakirjoilla voi ainoastaan olla joko käyttöarvoa tai kulttuurihistoriallista arvoa, on jokseenkin ongelmallinen. Todellisuus kuitenkin on se, että usein nuo molemmat arvot menevät limittäin.

Kommentit osasta 5.9 Tietohallinnon ja tiedonhallinnan ohjaus

Lainsäädännön selkeys on tärkeää muutostarpeet huomioitaessa.

Kommentit muutosehdotusten priorisoinnista

Mitä muutosehdotuksia olisi mielestänne priorisoitava valmistelussa?

Lainsäädännön selkeyttäminen, eri viranomaisten kesken tapahtuvan tiedonvälityksen sujuvuuden varmistaminen sekä tietojärjestelmien yhteentoimivuus eri viranomaisten kesken tärkeää.

Muut tarpeelliset toimenpiteet

Millä muilla toimenpiteillä, lainsäädännön uudistamisen lisäksi, katsotte olevan merkitystä julkisen hallinnon tiedonhallinnan kehittämisessä?

Tiedottaminen, ohjaus ja neuvonta sekä tarvittaessa koulutus toimintatapojen muuttamiseksi.

Työryhmän ehdotusten vaikutukset

Yleiset kommentit vaikutuksista

Tiedonhallinnan säännösten selkiyttäminen kannatettavaa. Pällekkäisyyksiä karsimalla sujuvoitetaan tiedonhallintaa. Tulee huolehtia siitä, ettei lainsäädännöllä lisätä julkishallinnon tehtäviä ja samalla kustannuksia.

Taloudelliset vaikutukset

Kehitettävä keinoja, joiden avulla helpotetaan tiedonsiirtoja eri tietojärjestelmien välillä ja vähennetään julkishallinnon kustannuksia.

Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Ehdotukset parhaimmillaan helpottavat viranomaisten yhteistoimintaa.

Yhteiskunnalliset vaikutukset

Tiedonhallinnan tehostuminen ja tietojärjestelmien yhtenäistäminen kunnassa ja myös eri kuntien välillä.

Paananen Kirsi
Tuusulan kunta